

Sygn. akt VIII U 788/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2021 r. w Gliwicach

sprawy A. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o rekompensatę

na skutek odwołania A. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 maja 2020 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do rekompensaty określonej w art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych poczynając od 19 marca 2020 roku.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 788/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 maja 2020r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. U. prawa do przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem rekompensaty z tytułu prac w szczególnych warunkach, ponieważ na podstawie przedłożonej dokumentacji ubezpieczony udokumentował jedynie 5 lat i 1 miesiąc takiej pracy. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie został zaliczony okres od 1 września 1985r. do 14 czerwca 2006r., gdyż stanowiska kierownicze, na których ubezpieczony był zatrudniony, tj. zastępca kierownika wydziału, kierownik wydziału, kierownik oddziału, szef produkcji nie są stanowiskami bezpośrednio stale i w pełnym wymiarze nadzorującymi pracowników wymienionych w wykazie, wiele czynności nie jest związanych z bezpośrednim nadzorem pracowników na stanowiskach robotniczych wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach, po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy okresu zatrudnienia od 1 września 1985r. do 30

czerwca 2005r. Ubezpieczony podniósł, że praca na stanowisku z-cy kierownika i kierownika Wydziału P. Szybowego wymagała bezpośredniego nadzoru nad wszystkimi pracownikami Wydziału.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w decyzji skarżonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pierwszą decyzją z 13 maja 2020r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu A. U. (ur. (...)) zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 19 marca 2020r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Wysokość świadczenia organ rentowy obliczył zgodnie z art.25 i art.26 ustawy emerytalnej.

Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień zgłoszenia wniosku o emeryturę:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 710680,91 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 802888,32 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,10 m-cy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi 6 971,76 zł.

Kolejną zaskarżoną decyzją z 13 maja 2020r. odmówił przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem rekompensaty.

Ubezpieczony był zatrudniony w Hucie (...) Spółka Akcyjna od 21 kwietnia 1980r. do 3 lipca 2020r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach: stażysta, pracownik bezpośredniego dozoru-mistrz, kierownik zmiany, zastępca kierownika wydziału, kierownik wydziału, kierownik oddziału, szef produkcji – stale zatrudniony w wydziale wymienionym w poz.9-15, Członek Zarządu-Dyrektor Produkcji, Główny Inżynier ds. Produkcji, Kierownik D. (...) i (...).

Zakład pracy wystawił w dniu 17 marca 2020r. ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z adnotacją, że ubezpieczony w okresie od 1 sierpnia 1980r. do 14 czerwca 2006r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w wykazie B dziale IV Prace Różne poz.2 – Prace wykonywane bezpośrednio przy produkcji ołowiu i kadmu oraz przetwórstwie tych metali na stanowisku pracownik bezpośredniego dozoru stale zatrudniony w wydziałach wymienionych w poz.9-15 zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz. (...) nr 1-3, poz.1). Adnotacja o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych znajduje się również w świadectwie pracy z 3 lipca 2020r.

W zaświadczeniu z 22 kwietnia 2020r. zakład pracy wskazał, że ubezpieczony zajmował w okresie spornym następujące stanowiska:

- od 1 września 1985r. do 31 października 1993r. – zastępca kierownika wydziału,
- od 1 listopada 1993r. do 31 grudnia 1997r. – kierownik wydziału,

- od 1 stycznia 1998r. do 28 lutego 1999r. – kierownik oddziału,

- od 1 marca 1999r. do 30 czerwca 2005r. – kierownik wydziału.

Ubezpieczony ukończył studia na Akademii (...) w K.. Pracę w Hucie rozpoczął jako stażysta na Wydziale P. Szybowego, następnie został przeniesiony na Wydział Spiekalni i K. Siarkowego gdzie pracował jako mistrz i kierownik zmiany. Na jednej zmianie było 2 mistrzów i kierownik zmiany. Pracowano w systemie czterobrygadowym. Do obowiązków kierownika zmiany Wydziału Spiekalni należał nadzór nad produkcją. Z dniem 1 września 1985r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko zastępcy kierownika Wydziału P. Szybowego, a potem od 1 listopada 1993r. kierownika Wydziału P. Szybowego. Wydziały Spiekalni i P. Szybowego są umiejscowione obok siebie. Każdy z nich obejmuje obszar kilku hektarów. Wydziały współpracują ze sobą, ponieważ produkt W. (...) jest wsadem dla pieca szybowego. Na Wydział P. Szybowego znajduje się hala produkcyjna pieca szybowego, gdzie jest agregat zwany piecem szybowym

z kondensatorem. Dalej jest układ separacyjny, układ oczyszczania gazu z szeregiem wentylatorów. Na tej hali znajduje się oddział namiarowni, w którym naważa się spiek, który jest wsadem do pieca szybowego. Część urządzeń jest w jednej hali – hali namiarowni, część urządzeń znajduje się w drugiej hali. Obie te hale wchodzi w skład (...). W hali namiarowni waży się spiek, przygotowuje mieszkankę spieku z koksem. Drugi agregat na tej hali służy do ważenia koksu, który następnie podawany jest do kubłów załadowniczych. Druga hala to piec szybowy, w którym znajduje się separator, urządzenia oczyszczające gaz produkcyjny, szereg wentylatorów i układ odpylania wydziału. Oprócz tego w obrębie wydziału, ale poza halą znajduje się układ oczyszczania gazu i układ chłodzenia wody obiegowej i składowisko koksu. To wszystko należy do Wydziału P. Szybowego. Na każdej zmianie pracowało około 30-40 osób. Były to osoby obsługujące kondensatory, piec szybowy, urządzenia odpylające, separator. Piec szybowy jest wysoki na około 15 metrów i o średnicy około 6 metrów. Pracownicy obsługujący piec szybowy narażeni są na wysokie temperatury zimą sięgające 30 stopni, a latem 50 stopni. Operator przy pomocy dźwigni przelewał cynk

do form za pomocą karuzeli. Proces wytopu cynku był ciągły. W czasie jednej zmiany przelewano około 25 kadzi, które były transportowane do karuzeli, a następnie odlewane

do form. W namiarowni odbywało się ważenie spieku i koksu. Proces ten był automatyczny nadzorowany przez 2 namiarowych na każdej zmianie. Wydział ten należał do Wydziału P. Szybowego. Wśród tych 30-40 osób było dwóch brygadzystów. Były to osoby z największym doświadczeniem, które dodatkowo oprócz swoich obowiązków nadzorowały innych pracowników. Nadzór ten polegał na tym, że brygadzista wspólnie z mistrzem zmianowym wyznaczał przed każdą zmianą miejsce pracy pracowników fizycznych. Kierownik zmiany wskazywał co jest do wykonania na danej zmianie i ogólnie podawał ile osób ma być przy poszczególnych urządzeniach. Pomagał mu w tym mistrz. Natomiast brygadzista wskazywał konkretnie, które osoby na jakich stanowiskach będą pracować, po czym wykonywał swoją pracę. Mistrz kilka razy w czasie zmiany obchodził cały teren wydziału i kontrolował wszystkich pracowników. Przechodził przez wszystkie stanowiska pracy. Najczęściej robił to z kierownikiem zmiany. Obowiązkiem mistrza było czuwanie nad tym, żeby zaplanowane na daną zmianę zadania były realizowane. W czasie zmiany mistrz, poza przerwą na śniadanie, przebywał na wydziale. Biuro mistrzów znajdowało się w hali produkcyjnej na hali pieca szybowego. Kierownik zmiany na Wydziale P. Szybowego miał takie same obowiązki jak mistrz. Różnica polegała tylko na tym, że kierownik zmiany ponosił odpowiedzialność za funkcjonowanie wydziału w czasie zmiany.

Zastępca kierownika wydziału odpowiadał za całość procesu produkcyjnego wydziału na pierwszej zmianie i musiał we współpracy z innymi kierownikami zmiany prowadzić ten proces w sposób właściwy. Na pierwszej zmianie od poniedziałku do piątku na wydziale pieca szybowego pracowali kierownik wydziału, jego zastępca, kierownik zmiany, mistrz i brygadziści oraz pracownicy fizyczni. Biuro kierownika wydziału i jego zastępcy mieściło się w tym samym budynku, co biura mistrzów. Budynek ten znajdował się pod dachem hali, na której był piec szybowy.

Zastępca kierownika wydziału w praktyce był cały czas na wydziale, ponieważ do jego obowiązków należało nadzorowanie pracy urządzeń, sprawdzanie stanu technicznego

i planowanie remontów. W czasie dnia dokonywał obchody części wydziału co zajmowało około 4-5 godzin i przeglądał wszystkie urządzenia, zajmował się współpracą z sąsiadującymi wydziałami, czyli ustalał z kierownictwem Wydziału

Spiekalni kwestie dotyczące parametrów spieku, a także współpracował z innymi komórkami takimi jak ochrona środowiska, służby BHP, komórką planowania produkcji. Zastępca kierownika i kierownik wydziału mieli obowiązek wprowadzania zmian mających wprowadzić poprawę jakości produktu i wielkość produkcji. Związane to było ze ścisłą współpracą z wydziałem technologii i rozwoju. Średnio w biurze ubezpieczony pracował godzinę dziennie a w pozostałym czasie na hali pieca szybowego, gdzie zajmował się nadzorem nad urządzeniami i pracownikami. Obszar zajmowany przez wydział i ilość urządzeń był tak duży, że nie sposób było pojedynczo dokonać obchodu i sprawdzenia dniówki. Praktycznie zawsze po obchodzie wystąpiła sytuacja wymagająca uzgodnień ze służbami utrzymania ruchu więc do obowiązków zastępcy kierownika wydziału (a także kierownika wydziału) należało dokonanie uzgodnień w tym zakresie. Po znalezieniu usterki kierownik wydziału czy też zastępca kierownika wydziału uzgadniał sposób naprawy usterki i na ten czas dostosowywał parametry technologiczne tak, aby proces produkcji mógł dalej trwać. Co siedem dni był zatrzymywany na dobę piec szybowy i wszystkie współpracujące z nim urządzenia. Następowo czyszczenie kondensatora i układu odbioru gazu i przegląd pozostałych urządzeń, usuwanie usterek. W trakcie obchodów ubezpieczony sprawdzał czy zauważone usterki muszą być usunięte natychmiast czy w czasie przestoju. W dniu poprzedzającym przegląd był sporządzony harmonogram prac, które należało wykonać w czasie przestoju. Zajmowało to około 30-40 minut. W czasie przestoju służby zajmowały się usuwaniem awarii, a z uwagi na fakt, że nie znały one technologii to były nadzorowane przez kierownictwo wydziału. Dokumentacją płacową pracowników zajmowało się biuro ruchu podporządkowane wydziałowi pieca szybowego.

Kierownik wydziału odpowiadał za całość prac wydziału. Pracował tylko na pierwszej zmianie. Na początku zapoznawał się z raportem z poprzedniego dnia uczestniczył w naradzie tzw. „ operatywe ”, która odbywała się codziennie o godzinie 7:30, która polegała na tym, że kierownicy wydziału odbywali telefoniczną naradę, na której składali dyrektorowi sprawozdanie z poprzedniej doby, następnie razem z zastępcą obchodził wydział co zajmowało około 4-5 godzin. Następne wykonywał podobne obowiązki co zastępca kierownika. Do obowiązków kierownika i zastępcy kierownika wydziału należało wpisywanie zapotrzebowania na poszczególne materiały. Od kierownika wydziału wychodziły propozycje awansowania pracowników, zmiany stanowiska. Do obowiązków kierownika należało także sporządzanie planu miesięcznego produkcji, który faktycznie był pisany przez ekonomistę na podstawie wytycznych kierownika wydziału lub jego zastępcy. Do obowiązków kierownika wydziału i jego zastępcy należała także wizualna ocena wytopu żużla i ołowiu. W praktyce było tak, że co godzinę następował spust żużla i ołowiu i kierownik lub jego zastępca starali

się być na każdym spuście aby ocenić wytop. Spust trwał od 15 do 30 minut. Stali wtedy na podeście żużlowania. W tym celu przychodzili z obchodu, po czym po obserwacji udawali się na dalszy obchód. W praktyce w zależności od przebiegu procesu technologicznego wyglądało to w ten sposób, że jedna osoba była na obchodzie, a druga była przy każdym spuście. Książkę raportową o przebiegu procesu produkcji wypisywali mistrzowie, a pod koniec zmiany zalecenia były wpisywane albo przez kierownika albo przez jego zastępcę aby mogły być stosowane na kolejnej zmianie. Kierownik wydziału musiał uczestniczyć w naradach dyrektora, które odbywały się raz na dwa tygodnie lub co miesiąc. Spotykał się również z kierownikiem wydziału spiekalni na granicy wydziałów, aby dokonać uzgodnień np. co do grubości spieku. Spotykali się w miejscu, gdzie mogli naocznie spiek ten ocenić. Współpraca kierownika wydziału z działem jakości polegała na tym, że pracownik telefonicznie informował o jakości materiału, a kierownik informację tę przekazywał zastępcy aby ten naprawił sytuację. Podobnie współpraca wyglądała z wydziałem ochrony środowiska.

Huta (...) została uznana za jeden z największych osiemdziesięciu „trucicieli ” w Polsce. Pod koniec lat 90-tych przeszła modernizację. Zadaniem kierownictwa wydziału szybowego było zaprogramowanie planu modernizacji. Polegało to na tym, że raz na miesiąc do kierownika lub jego zastępcy przychodziła informacja, która była przez nich analizowana wraz z pracownikami. Odbywały się w tym celu spotkania najczęściej na wydziale przy jakimś urządzeniu, które należało usprawnić albo wymienić. Kierownik czy też z-ca kierownika wydziału nie sporządzali żadnej dokumentacji w tej kwestii, bo było to zlecane do biura konstrukcyjnego.

Generalnie wszelkie prace związane z wydawaniem poleceń pracownikom biura ruchu, czytaniem przedkładanych pism, analizowaniem informacji, podpisywaniem pism, kontaktowaniem telefonicznym z pozostałymi kierownikami

wydziałów i zgłaszaniem zauważonych usterek, odprawą zajmowały średnio ubezpieczonemu 60 minut albo mniej dziennie.

Jako kierownik oddziału elektryfikacji cynku w budowie ubezpieczony dodatkowo oprócz obowiązków kierownika Wydziału P. Szybowego sprawował nadzór nad inwestycją wartości 50 mln złotych. Spotykał się wtedy z firmami, które budowały oddział. Codziennie musiał poświęcić czas na sprawdzenie co zostało wybudowane i czy jest to zgodne z dokumentacją i projektem. Ubezpieczony zarządzał całością realizacji projektu, na które składały się aspekty budowlane, energetyczne, technologiczne, aparatury kontrolno- pomiarowej, automatyki, ochrony środowiska, bhp itp. Oddział ten został oddany pod koniec 1999r. i wprowadzony w strukturę Wydziału P. Szybowego.

Pracownicy Huty pracowali cały czas w maseczkach z filtrami i pochłaniaczami.

Razem z ubezpieczonym w Hucie (...) pracowali:

- J. O., który w Hucie (...) był zatrudniony w okresie od 1 lutego 1967r. do 25 września 2005r. na stanowiskach mistrza, z-cy kierownika Wydziału Spiekalni i K. Siarkowego, kierownika Wydziału Spiekalni i K. Siarkowego (od 1 lutego 1968r. do 30 listopada 1988r.) i potem gł. specjalisty ds. inwestycji, gł. Specjalisty ds. postępu i rozwoju, gł. Specjalisty ds. badawczo-rozwojowych i współpracy z zagranicą, gł. Specjalisty ds. technologii i rozwoju, specjalisty ds. technologicznych; organ rentowy przyznał J. O. prawo do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych po zaliczeniu do takiej pracy okresu od 1 lutego 1968r. do 30 listopada 1988r.;

- T. S., który w Hucie wykonuje prace od 1 lipca 1980r. na stanowisku stażysty, mistrza na Wydziale Spiekalni i K. Siarkowego, obecnie inżyniera produkcji;

- Z. Ś. zatrudniony w Hucie od 1979r. w dziale utrzymania ruchu, obecnie na stanowisku kierownika Wydziału Mechanicznego;

- T. M. zatrudniony w Hucie od 19 czerwca 1973r. do 29 listopada 2006r, w tym od 1 listopada 1973r. do 31 maja 1985r. na stanowiskach mistrza, st. mistrza, kierownika oddziału P. Szybowego; prawomocnym wyrokiem z 19 grudnia 2006r. sygn. VIII U 1294/06 Sąd Okręgowy w Gliwicach przyznał T. M. prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy okresu zatrudnienia na stanowisku kierownika oddziału P. Szybowego od 1 października 1978r. do 31 maja 1985r. (organ rentowy do takiej pracy zaliczył wyłącznie okres pracy na stanowisku mistrza) jako pracy wymienionej w wykazie B dziale IV poz.2;

- B. M. zatrudniony w Hucie (...) od 10 maja 1965r., w tym od 10 maja 1965r. do 31 lipca 1990r. na stanowisku st. mistrza, kierownika Wydziału P. Szybowego; organ rentowy przyznał ww. emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych, po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy wymienionego okresu zatrudnienia.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, aktach osobowych ubezpieczonego, J. O. i T. M., akt emerytalnych B. M., J. O., T. M., schematów organizacyjnych Wydziału Spiekalni i K. Siarkowego oraz schematów organizacyjnych Wydziału P. Szybowego, zarządzenia nr 2/90 dyrektora Huty z 17 lutego 1999r., wykazu stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach w Hucie (...), wyciągów z Regulaminu organizacyjnego, zeznań świadków T. S., Z. Ś., T. M., zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozpraw z 10 lutego 2021r. czas 00:11:31 – 01:54:51, z 24 lutego 2021r. czas 00:01:00 – 02:42:09).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków, którzy współpracowali z ubezpieczonym w okresie spornym oraz zeznaniom ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, niezwykle szczegółowe, zgodne ze sobą i koresponujące ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. U. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 965 ze zm.), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl ust. 2 rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym chodzi tu o prawo do wcześniejszej emerytury. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 17 grudnia 2015r. (sygn. akt III AUa 717/15), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (w myśl art.23 ustawy rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Ubezpieczony A. U. jest uprawniony do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 53 ze zm.).

W takiej sytuacji możliwe jest przyznanie mu prawa do rekompensaty na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych pod warunkiem, że legitymuje się on co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - art. 21 ust. 1 ustawy).

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy istnieją podstawy do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Hucie (...) od 1 września 1985r. do 30 czerwca 2005r. kiedy to ubezpieczony zajmował stanowiska zastępcy kierownika Wydziału P. Szybowego, kierownika Wydziału P. Szybowego, kierownika oddziału.

W stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz 43 ze zm.) wydziale A dziale XIV poz.24 wymieniono prace w szczególnych warunkach: „ Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie ”.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwala, zdaniem Sądu, na przyjęcie, że ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia na stanowiskach: z-cy kierownika Wydziału P. Szybowego, kierownika Wydziału P. Szybowego, kierownika oddziału faktycznie wykonywał pracę wymienioną w powołanym uregulowaniu. Do obowiązków ubezpieczonego na tych stanowiskach należało nadzorowanie pracy urzędzeń, sprawdzanie stanu technicznego i planowanie remontów, a także nadzorowanie pracowników. W praktyce zadania te ubezpieczony realizował bezpośrednio na Wydziale P. Szybowego w szczególności dokonując obchodu tego wydziału i kontroli urzędzeń, co dziennie zajmowało około 4-5 godzin, gdy Wydział mieścił się na kilku hektarach, ubezpieczony dokonywał oceny stopu żużla i ołowiu, współpracował z innymi sąsiadującymi wydziałami. Ubezpieczony wykonywał także czynności administracyjne ściśle i nierozzerwalnie związane ze sprawowanym dozorem, które zajmowały mu przeciętnie godzinę dziennie. W tym miejscu Sąd zwraca uwagę, że w orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że jeżeli czynności ogólnej kontroli oraz dozoru inżyniersko-technicznego wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy związanym z określoną w wykazie A dziale XIV poz.24 kontrolą lub dozorem inżyniersko-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, tak jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2020r., II UK 254/19 Lex nr 308244 i orzeczenia wymienione w uzasadnieniu tego postanowienia).

Ubezpieczony wykonując pracę w spornym okresie był narażony na szkodliwe czynniki, podobnie jak pracownicy fizyczni zatrudnieni na wydziałach produkcyjnych,

gdy świadczył pracę bezpośrednio na tej hali bądź też w biurze, które również znajdowało się na hali wydziału P. Szybowego. Z tego względu podobnie jak inni pracownicy cały czas musiał pracować w specjalnej maseczce. Sąd zwraca uwagę, że pracodawca w Zarządzeniu Dyrektora Huty z dnia 17 lutego 1990r. zaliczył do prac w warunkach szczególnych także stanowiska pracowników bezpośredniego dozoru stale zatrudnionych w Wydziale P. Szybowego, a to stanowiska kierownika wydziału, z-cy kierownika wydziału, kierownika oddziału, kierownika zmiany, st. mistrza i mistrza. Co więcej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1989r. w sprawie płatnych urlopów dodatkowych dla pracowników zatrudnionych w niektórych zakładach pracy przemysłu metalurgicznego, koksowniczego i materiałów ogniotrwałych (Dz.U. 1989r., nr 40 poz.215) wszyscy bez wyjątku pracownicy Huty (...), która została uznana za jeden z kilkudziesięciu największych zakładów (...) w Polsce, na wszystkich oddziałach i wydziałach zostali uznani za pracowników wykonujących prace szczególnie uciążliwe lub w warunkach szkodliwych dla zdrowia uprawniające do dodatkowego płatnego urlopu. W przypadku pozostałych zakładów wymienionych w tym rozporządzeniu do takowego urlopu zostały zakwalifikowane tylko niektóre prace.

Wreszcie, Sąd miał na uwadze, że organ rentowy przyznał B. M. i J. O. prawo do emerytury w warunkach szczególnych po zaliczeniu do takiej pracy m.in. zatrudnienia ww. na stanowisku kierownika odpowiednio wydziału P. Szybowego oraz wydziału Spiekalni i K. Siarkowego. Również w przypadku świadka T. M., który wykonywał pracę na stanowisku kierownika oddziału P. Szybowego Sąd Okręgowy w Gliwicach zaliczył tę pracę do pracy w warunkach szczególnych i przyznał prawo do emerytury wcześniejszej.

Ustalając powyższe Sąd oparł się na uznanych za wiarygodne zeznaniach słuchanych w sprawie świadków – byłych współpracowników ubezpieczonego, korelujących z nimi zeznaniach ubezpieczonego, a także zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym w szczególności zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego (m.in. znajdujących się tam zakresach obowiązków na poszczególnych stanowiskach pracy). Sąd miał także na uwadze, że zakład pracy zaliczył ubezpieczonemu sporny okres jego zatrudnienia do pracy do pracy w warunkach szczególnych i wydał świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, które w świetle wyników niniejszego postępowania nie budzi wątpliwości. Również w świadectwie pracy pracodawca zawarł adnotację o wykonywaniu przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych.

Po zaliczenia spornego okresu pracy do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy, ubezpieczony na dzień 31 grudnia 2008r. legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem takiej pracy. Tym samym spełnia konieczne przesłanki do przyznania mu prawa do rekompensaty.

W konsekwencji powyższego Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do rekompensaty określonej w art.21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych poczynając od 19 marca 2020r., czyli od daty przyznania prawa do emerytury .

(-) sędzia Grażyna Łazowska